

WIERZĘ W BOGA

Jezu, czekamy na Ciebie

3

PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

WYDAWNICTWO WAM

PODSTAWA
PROGRAMOWA
2018

**Jezu,
czekamy na Ciebie**

WIERZĘ W BOGA

Jezu, czekamy na Ciebie

3

**PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

TOM 1

WYDAWNICTWO WAM

© Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici, 2022

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika
nr AZ-13-01/18-KR-9/22 zgodnego z programem nauczania nr AZ-1-01/18

RECENZENCI

ks. prof. ucz. dr hab. Rafał Bednarczyk
ks. dr Paweł Płaczek

REDAKCJA

ks. Władysław Kubik SJ (kierownik)
Aleksandra Bałoniak

ZESPÓŁ AUTORÓW

Aleksandra Bałoniak
Kamila Frejusz
ks. Mateusz Janyga SJ
Joanna Stanis-Rzepka
Katarzyna Wawrzyniak

OPOWIADANIA

br. Tadeusz Ruciński FSC

PROJEKT OKŁADKI, OPRACOWANIE GRAFICZNE, ŁAMANIE

Tomasz Mieloch

ILUSTRACJA NA OKŁADCE

Dorina Maciejka

KOREKTA JĘZYKOWA

Katarzyna Stokłosa
Grażyna Jeżewska

NIHIL OBSTAT

Przełożony Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego
ks. Jarosław Paszyński SJ, prowincjał
Kraków, dn. 7 czerwca 2022 r.,
l.dz. 38/2022

ISBN 978-83-277-3380-1

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków
tel. 12 62 93 200
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260
www.wydawnictwowam.pl

Rozkład materiału, kryteria ocen, materiały
do druku oraz pomoce multimedialne są dostępne
w internetowym serwisie katechetycznym
Wydawnictwa WAM: nowe.katechizmy.pl

Spis treści

Wprowadzenie... / 7

ROZDZIAŁ I. Jezus chce ze mną rozmawiać

1. Święty Dominik Savio naszym
przewodnikiem / 15
2. Pan Bóg dał nam nauczycieli modlitwy / 20
3. Moc wytrwałej modlitwy / 25
4. Z Maryją wielbimy Boga / 30
5. Pan Jezus uczy nas modlitwy / 35

ROZDZIAŁ II. Jezus mnie prowadzi

6. Kto jest moim bliźnim? / 43
7. Kochać Boga i bliźniego jak siebie samego / 48
8. Dekalog drogowskazem do nieba / 53
9. Wiem, co jest dla mnie ważne. „Nie będziesz miał
bogów cudzych przede Mną” / 57
10. Imię Boga jest święte. „Nie będziesz wzywał
imienia Pana Boga twego nadaremno” / 63
11. Niedziela to święty dzień „Pamiętaj, abyś dzień
święty święcił” / 67
12. Kocham swoich rodziców „Czcij ojca swego
i matkę swoją” / 72
13. Nie chcę krzywdzić. „Nie zabijaj” / 77

14. Chcę mieć czyste serce. „Nie cudzołóż”.
„Nie pożądaj żony bliźniego swego” / 81
15. Szanuję rzeczy swoje i innych. „Nie kradnij”.
„Nie pożądaj żadnej rzeczy,
która jego (bliźniego) jest” / 86
16. Słowa mają „moc”. „Nie mów fałszywego
świadcstwa przeciw bliźniemu swemu” / 91

ROZDZIAŁ III. Jezus mnie uzdrawia

17. Niezwykłe znaki. Siedem sakramentów
świętych / 99
18. Czy wszystko mi wolno? Dobre i złe
wybory / 106
19. Czy grzech waży? Grzech lekki i ciężki / 111
20. Czy sumienie uczy się liczyć? Rachunek
sumienia / 117
21. Czy sumienie powinno zboleć?
Żal za grzechy / 122
22. By grzechy nie wracały. Mocne postanowienie
poprawy / 129
23. Sumienie jak kryształ. Szczera spowiedź
święta / 134
24. Co w zamian za rany i łzy? Zadośćuczynienie
Panu Bogu i bliźniemu / 139
25. Spotkanie z miłosiernym Ojcem. Sakrament
pokuty i pojednania / 144
26. Z miłości do Pana Jezusa. Pierwsze piątki
miesiąca / 149

Wprowadzenie do pracy z podręcznikiem do nauki religii w szkole podstawowej w klasie trzeciej JEZU, CZEKAMY NA CIEBIE

Pakiet materiałów katechetycznych Wydawnictwa WAM do klasy 3 szkoły podstawowej pt. *Jezu, czekamy na Ciebie* jest kontynuacją serii „Wierzę w Boga”.

Na pakiet składa się podręcznik i ćwiczenia dla ucznia oraz poradnik metodyczny dla katechetów. Materiały te zostały przygotowane zgodnie z *Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*¹ (dokument Konferencji Episkopatu Polski z 8 czerwca 2018 r.) oraz z *Programem nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*² (dokument Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z 19 września 2018 r.).

W klasie trzeciej zagadnienia programowe koncentrują się wokół przygotowania i uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Wprowadzają w podstawowe treści wiary, których celem jest budzenie zaufania do Boga. Źródłem poznania, obok Pisma Świętego i liturgii, są doświadczenia uczniów. Nauczanie Jezusa towarzyszy w formowaniu sumienia, uczy najważniejszych modlitw, kształtuje postawy modlitewne, buduje system wartości, który ma ukierunkować na wychowanie do życia we wspólnotach: rodzinnej, szkolnej i parafialnej. Celem jest kształtowanie postaw eucharystycznych, słuchania słowa Bożego, miłości oraz świętowania zbawczych wydarzeń w roku liturgicznym. Zwieńczeniem tego etapu jest przystąpienie dziecka do Pierwszej Komunii Świętej.

1 Dalej nazywana w skrócie *Podstawą programową katechezy*.

2 Dalej nazywany w skrócie *Programem nauczania religii*.

Podręcznik ucznia zawiera 61 jednostek lekcyjnych pogrupowanych w sześciu rozdziałach:

- I. Jezus chce ze mną rozmawiać
- II. Jezus mnie prowadzi
- III. Jezus mnie uzdrawia
- IV. Jezus zaprasza mnie na ucztę
- V. Budujemy więzi z Jezusem
- VI. Rok z Jezusem i Maryją. Katechezy okolicznościowe

TREŚCI PODRĘCZNIKA A PROGRAM NAUCZANIA RELIGII

Treści programowe zostały rozłożone w sześciu działach tematycznie ukierunkowanych na przygotowanie ucznia do przyjęcia sakramentów: pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Poszczególne działy zostały skorelowane z rytmem roku szkolnego i kalendarzem liturgicznym.

W skład pierwszego działu wchodzi katechezy o modlitwie. Ich celem jest uświadomienie uczniom, że Pan Jezus chce z nimi rozmawiać, dlatego konieczne jest nabycie umiejętności modlitwy, czyli poznanie różnych rodzajów modlitwy, postaw ukierunkowujących na kontakt z Bogiem. Na pięciu lekcjach uczniowie poznają nauczycieli modlitwy: Pana Jezusa, Maryję, Samuela i Helego, Mojżesza, św. Dominik Savio, którzy rozbudzają w uczniach zapał do codziennej modlitwy.

Treści programowe drugiego działu wspomagają proces dydaktyczny w przekazywaniu wiedzy o potrzebie przestrzegania zasad moralnych wynikających z Dziesięciu Przykazań Bożych. Uczeń ma okazję przekonać się, że wskazania Dekalogu są wyrazem miłości Boga i prowadzą do wypełnienia nowego przykazania miłości, które ogłosił Pan Jezus. Celem jest takie ukształtowanie sumienia uczniów, by było zdolne do właściwej oceny moralnej czynów. Zdobyta wiedza i umiejętności mają prowadzić do zrozumienia istoty grzechu, rodzajów i warunków dobrego przygotowania się do sakramentu pokuty i pojednania, które uczniowie poznają podczas omawiania treści z działu trzeciego.

Rozdział czwarty w całości dedykowany jest Eucharystii. Zagadnienia poszczególnych lekcji zostały tak zaplanowane i rozłożone, aby uczeń poznawał istotę Mszy Świętej, znaczenie gestów i znaków w liturgii. Kolejno następujące po sobie jednostki mają uświadomić, jak części Mszy Świętej są ze sobą powiązane i wzajemnie się przenikają. Realizacja treści programowych o Eucharystii

wprowadza uczniów w wielką tajemnicę wiary. Przekaz dostosowany jest do rozwoju religijnego i emocjonalnego uczniów w klasie trzeciej.

Dział piąty o budowaniu więzi z Panem Jezusem został zaplanowany w rozkładzie materiału na okres po przyjęciu Pierwszej Komunii Świętej. Celem nadrzędnym jest w nim umocnienie relacji z Jezusem oraz zakorzenianie w wierze i miłości do Eucharystii.

Tematyka katechez tzw. okolicznościowych (dział szósty) została skomponowana z uwzględnieniem przygotowania dziecka do Pierwszej Komunii Świętej w rodzinie i parafii. Omawiane święta i uroczystości korelują z rokiem liturgicznym i etapami przygotowania w parafii (poświęcenie różańców, książeczek, medalików, świec) i rodzinie (m.in. Boże Narodzenie). Celem nadrzędnym towarzyszącym realizowanym treściom programowym tego działu jest kształtowanie w uczniach myślenia liturgicznego i kościelnego oraz budzenie poczucia bycia wiernym uczniem Pana Jezusa.

Treści programowe klasy trzeciej zostały opracowane zgodnie z zasadami nauczania spiralnego. Niektóre zagadnienia podjęte w klasach programowo niższych zostały nadbudowane i rozszerzone. Taki układ jest wskazany i uzasadniony wiekiem rozwojowym ucznia i określonym etapem edukacji szkolnej.

PODRĘCZNIK UCZNIA I ĆWICZENIA

Każda jednostka lekcyjna w podręczniku ucznia jest rozmieszczona na dwóch sąsiadujących stronach, czyli rozkładówkach (oprócz katechez o: liturgii słowa, liturgii eucharystycznej i spowiedzi świętej, które zajmują dwie rozkładówki). Takie rozplanowanie ułatwia uczniom zestawianie treści biblijnych znajdujących się po lewej stronie z odniesieniami do treści mówiących o ich codzienności z prawej strony. W klasie trzeciej uczeń ma większe kompetencje językowe i czytelnicze, dlatego w podręczniku zostały zamieszczone dłuższe teksty z Pisma Świętego, które uczeń pod kierunkiem nauczyciela samodzielnie odczytuje i analizuje. Ważnym środkiem dydaktycznym jest ilustracja oraz fotografia, także symboliczna. W podręczniku zamieszczono kilka zdjęć dzieł sztuki.

Konsekwentnie w całej serii przygotowanej na I etap edukacyjny przewodnikiem uczniów jest wybrany święty. W klasie trzeciej jest nim św. Dominik Savio. Podczas pierwszej katechezy uczniowie poznają jego życie i drogę do świętości. Zaprzyjaźniają się z nim na kolejnych lekcjach, zdobywając przekonanie, że święty to ktoś bliski, sympatyczny, kto ma im coś ważnego do przekazania.

W 39 jednostkach lekcyjnych znajdują się opowiadania brata Tadeusza Ru-
cińskiego, które zostały napisane specjalnie do tego podręcznika. Wszystkie
opowiadania pełnią funkcję dydaktyczną, są zwarte, obrazowe, przywołują
sytuacje, zdarzenia i postawy osób, na których może wzorować się uczeń kla-
sy trzeciej.

Zadania w ćwiczeniach do każdej jednostki lekcyjnej zostały ułożone
na dwóch stronach obok siebie (rozkładówka). Uczniowie w trakcie ich roz-
wiązywania: uczą się kreatywnego myślenia, interpretacji słów Pisma Świętego,
rozumienia, czym jest modlitwa, grzech, nawrócenie, pokuta, życie w przyjaźni
z Panem Jezusem. Zadania mają zróżnicowany stopień trudności, co sprzyja
indywidualizacji procesu nauczania. Są to: krzyżówki, rebusy, łamigłówki, la-
birynty, zdania do uzupełniania, dopasowywania, odnajdywania, wyodręb-
niania, dorysowywania, zadania matematyczne, zadania kodowane. Podczas
ich rozwiązywania uczniowie: uzupełniają, wykreślają, dobierają, odgadują,
uzupełniają, dopisują, wykreślają, przyporządkowują, dopasowują.

Wszystkie zadania zostały przemyślane i zaplanowane w taki sposób, aby
w trakcie ich wykonywania uczniowie uczyli się mądrego wybierania i kre-
atywnego rozwiązywania dylematów moralnych. W zadaniach problemowych
odwołujemy się do symboli, znaków i sytuacji z życia codziennego, aby uczeń
mógł odnaleźć siebie jako dziecko Boże żyjące zgodnie z Prawem Bożym. Kre-
atywne poszukiwanie rozwiązań stymuluje proces samokontroli i samooceny.
Zadania wplecione w proces dydaktyczny wspomagają realizację wymagań
programowych. Założeniem ćwiczeń jest samodzielna i twórcza praca ucznia –
jednak zawsze pod życzliwą opieką katechety. Wiele poleceń (oprócz funkcji
dydaktycznej) ma cel formacyjny: kształtowanie sumienia dziecka, wrażliwości
na drugiego człowieka oraz świadomości realnej obecności i działania Jezusa
w roku liturgicznym i liturgii Kościoła.

PORADNIK METODYCZNY

W poradniku metodycznym nauczyciele znajdą przede wszystkim propozycje
scenariuszy oraz materiałów do każdej jednostki tematycznej. Zbudowane są
one według schematu:

- Cele katechetyczne – wymagania ogólne
- Wiadomości
- Umiejętności

Postawy
Metody dydaktyczne
Formy pracy
Pomoce dydaktyczne
Scenariusz katechezy
„Kryteria sukcesu”
Współpraca z rodziną i parafią (w wybranych jednostkach lekcyjnych)

Scenariusz katechezy składa się z następujących części:

Wprowadzenie
Odkrywanie wezwania Bożego
Odpowiedź na wezwanie Boże
Utrwalenie

Poradnik metodyczny zawiera zbiór 61 scenariuszy stanowiących otwartą propozycję dla katechetów. Zintegrowanie treści katechetycznych z życiem rodzinnym i parafialnym wzmacnia przekaz treści wiary w klasie trzeciej w trakcie przygotowania się do sakramentów: pokuty i pojednania oraz Eucharystii, czyniąc je bliższymi życiu dziecka. Cele lekcji – sformułowane w formie języka wymagań ucznia – zostały określone w kategoriach wymagań ogólnych i szczegółowych. Opisano w nich zarówno wiedzę, którą uczeń powinien przyswoić, jak też umiejętności, które powinien posiadać, i postawy, które winien kształtować. Takie projektowanie wymagań ogólnych i szczegółowych sprzyja poprawie efektów kształcenia. Konstruowanie szczegółowych wymagań edukacyjnych oparte na konkretnych czynnościach uczniów służy weryfikacji zdobytej wiedzy w warunkach szkolnych.

Do każdej jednostki lekcyjnej zostały sformułowane „Kryteria sukcesu”, czyli kryteria oceniania zapisane w formie wymagań edukacyjnych (wiadomości i umiejętności). Są komponentem oceniania kształtującego, które jeśli jest stosowane w szkole w ramach wewnątrzszkolnego systemu oceniania, wówczas obowiązuje także katechetów. O tych wymaganiach nauczyciel informuje uczniów na początku lekcji. Właściwie sformułowane służą nauczycielowi jako kryteria oceniania stosowane podczas lekcji.

W scenariuszach lekcji umieszczone zostały linki do zadań interaktywnych, które powstały i zostały umieszczone na platformie Wordwall. Każdy link wpleciony w opis działań dydaktycznych to interaktywne ćwiczenie, które można wykorzystać stosownie do możliwości uczniów i warunków klasopracowni.

Wszystkie scenariusze są jedynie sugestią Autorów – można korzystając z własnego doświadczenia, wiedzy oraz kierując się znajomością uczniów, zastosować inny sposób.

ROZDZIAŁ I

Jezus chce ze mną rozmawiać

KATECHEZA 1

Święty Dominik Savio naszym przewodnikiem

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

- Przedstawienie postaci św. Dominika Savio jako wzoru do naśladowania (D.7).
- Kształtowanie świadomości, że świętość to zaproszenie dla każdego.

WIADOMOŚCI

Uczeń:

- wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Dominika Savio;
- wylicza trzy sekrety świętości Dominika;
- wymienia postanowienia, które złożył św. Dominik w dniu Pierwszej Komunii Świętej.

UMIĘTNOŚCI

Uczeń:

- konfrontuje swoje życie i postępowanie z życiem św. Dominika Savio (B.14.2);
- charakteryzuje rady św. Dominika Savio o zdobywaniu świętości.

POSTAWY

Uczeń:

- wyraża radość z powodu poznania życia św. Dominika Savio;
- deklaruje chęć naśladowania św. Dominika;
- angażuje się w przygotowania do przyjęcia Pana Jezusa w Komunii Świętej (B.13.c).

Metody dydaktyczne:

- praca z tekstem
- praca z filmem
- rozmowa kierowana
- zdania niedokończone
- śpiew

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, partnerska

Pomoce dydaktyczne:

- podręcznik, ćwiczenia
- piosenka: *Święty uśmiechnięty*
- film: *Święty Dominik Savio* z serii: *O świętych dla dzieci* (Wydawnictwo Promyczek)
- bit.ly/3x8isMz [dostęp: 7.02.2022]

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

KRYTERIA SUKCESU

Na dzisiejszej lekcji:

- wymienisz z pamięci fakty z życia św. Dominika Savio;
- poznasz dane biograficzne św. Dominika Savio;
- odkryjesz, dlaczego św. Dominik został wybrany na przewodnika w klasie III;
- znajdziesz odpowiedź na pytanie, dlaczego św. Dominik został świętym Kościoła;
- poznasz duchowego przewodnika św. Dominika, świętego księdza Jana Bosko;
- zwrócisz uwagę na fakty z życia św. Dominika, które staną się dla ciebie inspirujące;
- podasz przykłady, w czym św. Dominik może być dla ciebie wzorem.

1. Polecamy uczniom, aby przekartkowali podręcznik i znaleźli jedną postać, która powtarza się na każdej lekcji. Pytamy, czy uczniowie znają imię tego świętego? Wspólnie odmawiamy modlitwę: *Ojciec nasz* wraz z wezwaniem: *Święty Dominiku Savio, módl się za nami.*
2. Zapoznajemy uczniów z tematem lekcji oraz przedstawiamy „Kryteria sukcesu”.
3. Zapowiadamy niespodziankę, która znajduje się w podręczniku. Podpowiadamy, że jest to list od św. Dominika, odczytujemy jego treść.
4. Nauczyciel opowiada o życiu św. Dominika, wspomaga się informacjami w podręczniku, uczniowie śledzą tekst. W tej części lekcji dochodzimy do faktów o Pierwszej Komunii Świętej.
5. Sprawdzamy stopień zapamiętania informacji o jego życiu. Stawiamy uczniom pytania:
 - W jakim kraju urodził się św. Dominik Savio?
 - Kiedy się urodził?
 - Kim byli rodzice św. Dominika?
 - Jak mieli na imię mama i tata św. Dominika?
 - Ile lat żył św. Dominik?
 - W którym roku został ogłoszony świętym?

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

1. Życie św. Dominika poznajemy etapami.

I etap – Pierwsza Komunia Święta

2. Polecamy uczniom wykonanie zadania nr 4 w ćwiczeniach, celem jest poznanie i zrozumienie przez uczniów postanowień, jakie powziął Święty w dniu Pierwszej Komunii Świętej.
3. Katecheta pyta uczniów:
 - Co postanowił robić często Dominik?
 - Z kim się zaprzyjaźnił?
 - Co to znaczy święcić niedzielę?
 - Czego Dominik chciał unikać w życiu?

II etap – przyjaźń z księdzem Bosko

4. Wyznaczamy ucznia, który odczytuje z podręcznika informacje o kolejnym etapie życia. W rozmowie utrwalamy poznane treści:
 - Czego nauczył się Dominik w oratorium?
 - Jakie zainteresowania mógł rozwijać w oratorium?
 - Co dał św. Dominikowi ksiądz Bosko?
5. Polecamy wykonanie zadania nr 3 w ćwiczeniach. Po zakończeniu nauczyciel daje kilka minut na podzielenie się w parach informacjami na temat swoich przyjaciół. Uczniowie wymieniają się ćwiczeniami z kolegą/koleżanką w ławce. Celem jest zapoznanie ze swoim przyjacielem.
Przechodzimy do pracy na forum, inicjujemy rozmowę o przyjaźni:
 - Co cenicie w swoim najlepszym przyjacielu?
 - Czy można mieć kilku przyjaciół?
 - Dlaczego posiadanie przyjaciela jest ważne?

III etap – droga do nieba

6. Zapoznajemy uczniów z tekstem o chorobie Dominika. Prowadzimy rozmowę:
 - Czy Dominik był przygotowany na śmierć?
 - Co Dominikowi dawało radość i nadzieję?
 - Jakie słowa pożegnania wypowiedział do rodziców i przyjaciół?
 - Jak uważacie, dlaczego papież Pius XI nazwał Dominika: „małym świętym” i „gigantem ducha”?

IV etap – moja droga do świętości

7. Zapoznajemy uczniów z sekretami św. Dominika o świętości, które uczniowie poznają z podręcznika.
 - Jak można sumiennie wypełniać szkolne obowiązki?
 - Gdzie i kiedy można czynić dobro?
 - Czym różni się bycie radosnym od bycia rozbawionym, np. filmem, skeczem, dowcipem?
 - Jaka cecha świętości u Dominika jest pierwsza?

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

1. Śpiew piosenki: *Święty uśmiechnięty* (wyk. Arka Noego, z pokazywaniem).
2. Puentujemy: każdy jest wezwany do świętości, która jest możliwa do osiągnięcia i wcale nie wymaga nadzwyczajnych rzeczy.
3. Pierwszą oznaką świętości u Dominika była radość. Wykonujemy w ćwiczeniach zadanie nr 2.
4. Podsumowujemy: prawdziwa radość wypływa z serca. Serce Dominika było wypełnione miłością do Boga, stąd wszystko, co robił, było dobre i jemu samemu sprawiało radość. Chciał się dzielić z innymi tą miłością, którą otrzymał, będąc blisko Boga.

UTRWALENIE

1. Emisja film: *Święty Dominik Savio* z serii: *O świętych dla dzieci* (Wydawnictwo Promyczek) bit.ly/3x8isMz [dostęp: 5.02.2022].
2. Rozwiązujemy zadanie nr 1 w ćwiczeniach.
3. Porządkujemy wiedzę uczniów metodą zdań niedokończonych:
4. Podczas lekcji poznaliśmy świętego, który zachwycił nas
5. Dominik został świętym, ponieważ
6. Chcemy go naśladować w
7. Chcielibyśmy, aby
8. Propozycja modlitwy na zakończenie lekcji. Katecheta odczytuje niektóre wezwania z litanii do św. Dominika, a uczniowie odpowiadają: *módl się za nami. Święty Dominiku, najmłodszy spośród świętych, módl się za nami. Święty Dominiku, patronie dzieci i młodzieży, módl się za nami.*

Święty Dominiku, zawsze pogodny i radosny, módl się za nami.

Święty Dominiku, z wielką pilnością wypełniający swoje szkolne obowiązki, módl się za nami.

Święty Dominiku, często przystępujący do spowiedzi i Komunii Świętej, módl się za nami.

*Święty Dominiku, którego przyjaciółmi byli Jezus i Maryja, módl się za nami.
Przez Chrystusa, Pana Naszego, amen.*

KATECHEZA 2

Pan Bóg dał nam nauczycieli modlitwy

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

- Ukazanie modlitwy jako podstawowej formy komunikacji z Bogiem.
- Uświadomienie, że modlitwy możemy się nauczyć.
- Przedstawienie świętych, którzy są nauczycielami modlitwy (D.7).

WIADOMOŚCI

Uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego modlitwa jest najdoskonalszą formą spotkania się z Bogiem (D.1.1);
- omawia sposoby modlitwy w domu i w kościele.

UMIĘTNOŚCI

Uczeń:

- podaje przykłady okoliczności sprzyjających modlitwie;
- wymienia osoby – nauczycieli modlitwy, którzy pomagają zrozumieć wiarę (A.5.2);
- wymienia okoliczności sprzyjające modlitwie.

POSTAWY

Uczeń:

- wyraża pragnienie spotkania Boga na modlitwie;
- chętnie włącza się we wspólną modlitwę;
- wyraża wdzięczność osobom, które uczą modlitwy.

Metody dydaktyczne:

- praca z tekstem
- śpiew: *Duchu Święty, przyjdź*
- analiza ilustracji
- rozmowa kierowana
- quiz

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna

Pomoce dydaktyczne:

- Pismo Święte: 1 Sm 3, 1-9
- podręcznik, ćwiczenia
- opowiadanie: *Głuche uszy i serce*

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

KRYTERIA SUKCESU

Na dzisiejszej lekcji:

- poznasz i docenisz wartość modlitwy;
- zrozumiesz, że modlitwa to najlepszy sposób komunikowania się z Panem Bogiem;
- docenisz otwarcie serca na Pana Boga;
- odkryjesz znaczenie ciszy i otwartości serca;
- zrozumiesz, że Bóg mówi do człowieka przez innych ludzi;
- dowiesz się, co wybrani święci mówili o modlitwie;
- poznasz: Matkę Teresę z Kalkuty, Carla Acutisa, Świętego Ignacego Loyolę, Świętą Teresę, Helego;
- podziękujesz Panu Bogu za twoich osobistych nauczycieli modlitwy;
- pomodlisz się do Ducha Świętego.

1. Propozycja modlitwy. Nauczyciel poleca uczniom, aby usiedli wygodnie, zamknęli oczy i zaczęli spokojnie oddychać. Kiedy klasa się wyciszy, prosimy uczniów, aby wyobrazili sobie Pana Jezusa. Najpierw Jego wygląd: oczy, twarz, włosy; potem to, co robi i co mówi? Po kilku chwilach nauczyciel prosi o otwarcie oczu i wszyscy odmawiają modlitwę: *Chwała Ojcu*.
2. Rozmowa po modlitwie:
 - Co podobało się wam w tej modlitwie?
 - Co pomogło wam się uspokoić/wyciszyć?
 - Jak sobie wyobraziliście Pana Jezusa?
 - Co wam powiedział Pan Jezus?
3. Nauczyciel podsumowuje, że modlitwa to specjalny czas, w którym uspokajamy się, bo chcemy spotkać Pana Boga. Zapowiada, że na lekcji zastanowimy się, co zrobić, aby usłyszeć Pana Boga podczas modlitwy. Poznamy różnych ludzi: świętych i naszych bliskich, którzy uczyli nas modlitwy.
4. Zapoznajemy uczniów z tematem lekcji oraz przedstawiamy „Kryteria sukcesu”.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

1. Polecamy otwarcie podręczników. Wybrani uczniowie odczytują wstęp, następnie tekst biblijny o Samuelu i Helim. Najlepiej, jak uczniowie czytają głośno po 1-2 zdania.

Młody Samuel usługiwał Panu pod okiem Helego. W owym czasie rzadko odzywał się Pan, a widzenia nie były częste. Pewnego dnia Heli spał w zwykłym miejscu. Jego oczy zaczęły słabnąć i już nie widział. A światło Boże jeszcze nie zagasło. Samuel zaś spał w przybytku Pańskim, gdzie znajdowała się Arka Przymierza. Wtedy Pan zawołał Samuela, a ten odpowiedział: „Oto jestem”. Potem pobiegł do Helego, mówiąc mu: „Oto jestem: przecież mnie wołałeś”. Heli odrzekł: „Nie wołałem cię, wróć i połóż się spać”. Położył się zatem spać. Lecz Pan powtórzył wołanie: „Samuelu!” Wstał Samuel i poszedł do Helego, mówiąc: „Oto jestem: przecież mnie wołałeś”. Odrzekł mu: „Nie wołałem cię, synu mój. Wróć i połóż się spać”. Samuel bowiem jeszcze nie znał Pana, a słowo Pańskie nie było mu jeszcze objawione. I znów Pan powtórzył po raz trzeci swe wołanie: „Samuelu!” Wstał więc i poszedł do Helego, mówiąc: „Oto jestem: przecież mnie wołałeś”. Heli zrozumiał, że to Pan woła chłopca. Rzekł więc Heli do Samuela: „Idź spać! Gdyby jednak ktoś cię wołał, odpowiedz: Mów, Panie, bo sługa Twój słucha”. Odszedł Samuel, położył się spać na swoim miejscu (1 Sm 3, 1-9).

2. Sprawdzamy stopień zrozumienia tekstu biblijnego:
 - Kim był Heli dla Samuela?
 - Co wydarzyło się w nocy?
 - W jaki sposób Heli pomógł Samuelowi?
 - Jakie słowa słyszał w nocy Samuel?
 - Co poradził Heli Samuelowi?
 - Czyj głos słyszał w nocy Samuel?
3. Nauczyciel nawiązuje do doświadczeń uczniów, pyta:
 - Kto was nauczył modlitw: *Ojcze nasz*, *Zdrowaś Mario*?
 - Z kim rozmawiacie o Panu Jezusie?
 - Z kim najczęściej?
4. Polecamy wykonanie zadania nr 1 w ćwiczeniach. Celem zadania jest narysowanie i wskazanie osób, które pokazały nam, jak się modlić. Rozmawiamy z uczniami o tych osobach:
 - Kiedy nauczyliście się pierwszej modlitwy?
 - Która modlitwa jest waszą ulubioną?

- Kogo narysowaliście w konturach postaci w ćwiczeniach?
 - W czym chcielibyście te osoby naśladować?
5. Proponujemy wspólną krótką modlitwę za te osoby, które uczą lub uczyły nas modlitwy.
 6. Zwracamy uwagę uczniów na szczególnych nauczycieli modlitwy, którymi są święci. Informujemy, że święci podczas ziemskiego życia byli wierni Panu Bogu, dużo się modlili. Teraz przebywają w niebie i są naszymi orędownikami. Mogą się za nami wstawiać u Pana Boga, dlatego możemy do nich kierować nasze modlitewne prośby.
 7. Skupiamy uwagę uczniów na portretach świętych, które znajdują się w podręczniku. Najpierw rozpoznajemy ich imiona. Następnie odczytujemy ich wypowiedzi (zdania) o modlitwie. Polecamy, aby każdy uczeń wybrał jedno zdanie, na którego temat chce się wypowiedzieć. Nauczyciel dopowiada, jeśli któreś zdanie zostanie bez komentarza uczniów.
 8. Nauczyciel poleca wykonanie w ćwiczeniach zadania nr 4. Zapowiada, że po rozwiązaniu zadania uczniowie dowiedzą się, kto szczególnie pomaga nam w modlitwie. Odczytujemy w ćwiczeniach fragment z Listu do Rzymian. Można zaśpiewać pieśń: *Duchu Święty, przyjdź!*

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

1. Odczytujemy lub odsłuchujemy opowiadanie pt. *Głuche uszy i serce*.
Jest taka muzyka, która może uszkodzić uszy i serce ogłuszyć. Gdy Kajtek zaczął jej słuchać, zakładał słuchawki na całe uszy, zamykał oczy i... jakby go nie było, jakby cały był w muzyce, a ona w nim. Nie można się było do niego dokrzyzczeć, a gdy w końcu zdejmował słuchawki, był jak ogłuszony i nikogo nie słuchał. A dziś całkiem przestał słyszeć. Jak tu chodzić do szkoły, po ulicy, do kościoła, gdy jest się głuchym? Jak rozmawiać? Na migi? Ale on tego nie umiał. A lekarz nie mógł mu pomóc. Straszna jest cisza, gdy nawet siebie nie można usłyszeć. Ksiądz Jan chciał go nauczyć „migania”, ale w końcu wziął go pod krzyż, wskazał na Jezusa, na serce Kajtka i ucho i tak zostawił. Kajtek patrzył na Jezusa i próbował słuchać... oczami, sercem i modlić się myślą. Nagle mocno uderzył się w piersi i usłyszał szept: „Słuchaj i ufaj”. A potem dzwonił... Coś mu ożyło w sercu, ożyły dźwięki w uszach. Szepnął: „Dzięki, Jezu” i popędził do domu. „Sercem usłyszałem Jezusa! – krzyknął. – A teraz chcę was posłuchać”. I przypadkiem rozdeptał słuchawki.

Brat Tadeusz Ruciński

2. Zadajemy pytania do tekstu:
 - Co wydarzyło się w życiu Kajtka?
 - Dlaczego Kajtek stracił słuch?
 - Kto pomógł Kajtkowi odzyskać słuch?
 - Co Kajtkowi powiedział Pan Jezus?
 - Co jest najważniejsze w modlitwie?
3. Nauczyciel podsumowuje odpowiedzi uczniów. Następnie wszyscy wykonują zadanie nr 3 w ćwiczeniach (Przepis na modlitwę w domu i w kościele). Wyjaśniamy, że modlić możemy się w domu, w kościele, ale najważniejsze jest usposobienie serca: zatrzymanie się, wyciszenie, zwrócenie się do Boga, wypowiedziana modlitwa.

UTRWALENIE

1. Pytamy:
 - Co sprawiło wam radość podczas lekcji?
2. Powtórka wiadomości, nawiązanie do „Kryteriów sukcesu” w formie pytań czy quizu:
 - Wymień nauczycieli modlitwy, których poznałeś na dzisiejszej lekcji.
 - Co jest najważniejsze, aby usłyszeć głos Boga?
 - Która z Osób Trójcy Świętej szczególnie pomaga nam w modlitwie?
 - Kto był nauczycielem modlitwy dla św. Dominika Savio?
 - Podaj przepis na dobrą modlitwę.
3. Wykonanie zadania nr 2 w ćwiczeniach.
4. Propozycja modlitwy na zakończenie: *Ojcze nasz*.

KATECHEZA 3

Moc wytrwałej modlitwy

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

- Omówienie znaczenia modlitwy w życiu człowieka wierzącego (D.2).
- Kształcenie postawy wytrwałości i zaufania Bogu na modlitwie (D.2).

WIADOMOŚCI

Uczeń:

- wyjaśnia starotestamentalne rozumienie błogosławieństwa;
- poznaje bohaterów biblijnych: Chura, Aarona, Mojżesza i Amalekitów;
- charakteryzuje ułożenie rąk na modlitwie i w liturgii – symbolu przepływu łaski Bożej (B.1.1).

UMIEJĘTNOŚCI

Uczeń:

- wyjaśnia, na czym polega moc modlitwy w walce ze złem i grzechem (D.2.3);
- weryfikuje swoją modlitwę;
- podaje przykłady różnych rodzajów modlitwy (D.2.3).

POSTAWY

Uczeń:

- włącza się w modlitwę za innych (D.1.4);
- przejawia postawy szacunku dla osób modlących się (D.2.3).

Metody dydaktyczne:

- praca z tekstem
- śpiew
- analiza ilustracji
- rozmowa kierowana

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, grupowa

Pomoce dydaktyczne:

- Pismo Święte: Wj 17, 8-13
- podręcznik, ćwiczenia
- opowiadanie pt. *Lampa w oknie*
- piosenka: *Wznoszę ręce me wzwyż...*

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

KRYTERIA SUKCESU

Na dzisiejszej lekcji:

- dowiesz się, w jaki sposób Izraelici w Starym Testamencie modlili się do Boga;
- zrozumiesz sens błogosławieństwa Boga udzielanego Izraelitom;
- poznasz historię walki Jozuego z Amalekitami;
- odkryjesz rolę Mojżesza w walce z Amalekitami;
- nazwiesz gesty rąk wykonywane podczas modlitwy;
- dowiesz się, kiedy Pan Bóg błogosławi nam na modlitwie;
- wyjaśnisz gesty rąk kapłana wykonywane podczas liturgii;
- zdefiniujesz pojęcie: modlitwa wstawiennicza.

1. Propozycja modlitwy. Śpiewamy: *Wznoszę ręce me wzwyż*. Prosimy uczniów, aby w trakcie modlitwy mieli wzniesione ręce i patrzyli do góry w stronę Ojca niebieskiego. Kończymy modlitwę odmówieniem *Ojcze nasz* z rozłożonymi rękoma.
2. Wyjaśniamy gest wzniesionych do góry rąk. Mówimy o podwójnej roli rąk w czasie modlitwy: po pierwsze jest to zwrócenie się do Pana Boga w błagalnej intencji, po drugie jest to postawa uwielbienia.
3. Pytamy uczniów:
4. Co czuliście, gdy trzymaliście w trakcie modlitwy ręce wzniesione do góry?
5. Która postawa była wygodniejsza: z rękami do góry czy z rękami w bok?
6. Zapowiadamy, że podczas lekcji poznamy historię modlitwy Mojżesza, w trakcie której wypraszał u Boga zwycięstwo dla Izraela w walce z Amalekitami. Dowiemy się, jak to robił i czy Bóg wysłuchał jego prośb.
7. Zapoznajemy uczniów z tematem lekcji oraz przedstawiamy „Kryteria sukcesu”.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

1. Nauczyciel wyjaśnia kontekst historii biblijnej, nad którą będziemy pracować: Podczas 40-letniej wędrówki do Ziemi Obiecanej Izraelici przechodzili próby. Z Pisma Świętego dowiadujemy się o ich zaufaniu Panu Bogu, na przykład: podczas przejścia przez Morze Czerwone (Wj 14, 5-31); gdy nie mieli

pożywienia i Bóg zesłał im mannę (Wj 16, 1-36); gdy Mojżesz wyprowadził wodę ze skały (Wj 17, 1-8).

2. Odczytujemy lub odsłuchujemy na forum wstęp i tekst biblijny:
3. *Amalekici przybyli, aby walczyć z Izraelitami w Refidim. Mojżesz powiedział wtedy do Jozuego: „Wybierz sobie mężów i wyruszysz z nimi na walkę z Amalekitami. Ja jutro stanę na szczycie góry z laską Boga w ręku”. Jozue spełnił polecenie Mojżesza i wyruszył do walki z Amalekitami. Mojżesz, Aaron i Chur wyszli na szczyt góry. Jak długo Mojżesz trzymał ręce podniesione do góry, Izrael miał przewagę. Gdy zaś ręce opuszczał, miał przewagę Amalekita. Gdy zaś zdrętwiały Mojżeszowi ręce, wzięli kamień i położyli pod niego, i usiadł na nim. Aaron zaś i Chur podparli jego ręce, jeden z tej, a drugi z tamtej strony. W ten sposób aż do zachodu słońca były ręce jego stale wzniesione wysoko. I tak pokonał Jozue Amaleka i jego lud ostrzem miecza* (Wj 17, 8-13).
4. Uczniowie przyglądają się ilustracji (podtrzymywane ręce Mojżesza). Poznają informacje zapisane w chmurkach.
5. Rozmowa kierowana:
 - Kogo rozpoznajecie na ilustracji?
 - Z kim Jozue miał stoczyć walkę?
 - Kim byli Amalekici?
 - Jak Mojżesz wspierał Jozuego w trakcie walki?
 - Kto wspierał Mojżesza?
 - Jakie znacie inne wydarzenia, w których Izraelici przechodzi próby wiary i zaufania Panu Bogu?
6. Uczniowie wykonują zadanie nr 1 w ćwiczeniach. Po wykonaniu zadania jeden z uczniów odczytuje swoje rozwiązanie. Nauczyciel pyta, jak to ćwiczenie wykonali inni uczniowie. Ustalamy wspólnie właściwe rozwiązania.
7. Nauczyciel prowadzi miniwykład na temat ułożenia rąk w czasie modlitwy. Po odczytaniu z podręcznika tekstu o symbolu rąk analizujemy fotografie, dopasowując każdą kolejną do sytuacji?
 - Co oznacza gest rąk na głowie?
 - Kiedy ręce są namaszczone olejem?
 - Który gest rąk jest zarezerwowany dla kapłana?
 - Które gesty są zarezerwowane w trakcie udzielania sakramentów dla biskupa?
8. Aktywizacja. Uczniowie aranżują i ćwiczą różne gesty, doceniamy pomysłowość, gdy wskażą takie, których nie ma na fotografiach.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

1. Odczytujemy lub odsłuchujemy treść opowiadania pt. *Lampa w oknie*.

Od kiedy Kajtek zagrał kilka razy w taką straszną grę z demonami, budzi się z krzykiem w nocy, bo ma koszmary. Mówi wtedy, że umiera ze strachu i grozy. Wszystkim w domu go żal, ale nikt nie wie, jak mu pomóc. „Waszą babcię nazywają modlitewnym pogotowiem – mówi mama – bo modli się za różnych ludzi. Może ona będzie wiedziała, może ją poprosimy?” Odwiedzają więc z Kajtkiem babcię, a ona chętnie zgadza się pomóc. „Ja też nie śpię w nocy – mówi – bo się modłę. Gdy napadną cię koszmary, zapal lampę i postaw w oknie. Wtedy ją zobaczę, zapalę swoją, tak abyś ją widział. W ten sposób dam ci znak, że się modłę. Ale ty też wtedy módl się ze mną, bo to nie takie proste przepędzić demony ze snów”. Kajtek obiecał i już tej nocy, gdy obudził się przerażony, zapalił lampę i postawił ją w oknie. Zaraz też zauważył, że zapaliła się lampa u babci. Kajtek wziął różaniec i zaczął cicho się modlić. Powoli uspokoił się i zasnął. Ale u babci lampa paliła się jeszcze długo, bo długa była jej modlitwa. Tak było jeszcze przez parę nocy, dopóki Majka nie powiedziała: „To ja wam pomogę”. I zapaliła jeszcze jedną lampę. A koszmary powoli odeszły.

Brat Tadeusz Ruciński

2. Rozmowa kierowana na temat opowiadania:

- Z czym zmagał się Kajtek?
- Kto pomógł Kajtkowi?
- Jaka umowa połączyła Babcię z Kajtkiem?
- Kto dołączył się do pogotowia modlitewnego?
- Co okazało się skuteczne na problemy Kajtka?
- Jaką modlitwę odmawiali Babcia, Kajtek i Majka?

3. Na podstawie opowiadania nauczyciel rozwija dwa zagadnienia związane z modlitwą: modlitwa wstawiennicza za innych i zbroja Boża w walce ze złem.
4. Uczniowie wykonują w ćwiczeniach zadanie nr 3. Po wykonaniu zadania chętni uczniowie odczytują na forum swój list do Pana Boga. W liście znajduje się obietnica odmówienia modlitw: *Ojcze nasz* i *Zdrowaś Maryjo* za swoją klasę. Nauczyciel proponuje uczniom, aby wspólnie odmówić te modlitwy i w ten sposób wywiązać się z obietnicy.
5. Wykonując zadanie nr 2 w ćwiczeniach, uczniowie dowiadują się, jak walczyć ze złem. Po zapoznaniu się z tekstem biblijnym z Listu do Efezjan ustalamy

na forum: co jest tarczą, mieczem, pasem, pancerzem, obuwem i hełmem w Bożej zbroi.

UTRWALENIE

1. Nauczyciel sprawdza, co uczniowie zapamiętali i czego się dowiedzieli na lekcji, przez zadanie pytań:
 - Czego dzisiaj nauczyliśmy się o modlitwie?
 - Jak modlili się Mojżesz i Izraelici?
 - Wymieńcie niektóre gesty rąk wykorzystywane w kościele.
 - Jakie gesty rąk są wykonywane tylko przez kapłana?
2. Nauczyciel opowiada uczniom historię św. Dominika, który od najmłodszych lat chodził do kościoła, aby służyć do Mszy Świętej. Nie miał zegarka, więc często przychodził bardzo wcześnie, kiedy drzwi kościoła były jeszcze zamknięte. Wtedy klęczał na stopniach przed kościołem i modlił się. Po Mszy Świętej szedł kilka kilometrów do szkoły i znowu odmawiał modlitwy. Kiedyś zapytano, go czy nie boi się chodzić sam tak daleko. Odpowiedział zdziwiony: „Nie jestem sam. Jest ze mną Najświętsza Maria Panna i mój Anioł Stróż”. Katecheta podsumowuje: św. Dominik uczy nas, że dzięki modlitwie nigdy nie jesteśmy sami.
3. Modlitwa na zakończenie. Katecheta odczytuje modlitwę z litanii do św. Dominika Savio:
Boże, któryś Świętego Dominika Savio w dziecięcym wieku do poznania Twojej Miłości doprowadzić raczył, spraw, prosimy Cię, dozwól również nam, swoim dzieciom, wzrastać w radości i miłości, aż do miary wielkości według pełni Chrystusa. Przez naszego Pana, Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg, przez wszystkie wieki wieków. Amen.

KATECHEZA 4

Z Maryją wielbimy Boga

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

- Przedstawienie hymnu *Magnificat* jako modlitwy uwielbienia za dzieło Wcielenia (D.5).
- Motywowanie do budowania więzi z Maryją, która jest naszą nauczycielką modlitwy (D.5).

WIADOMOŚCI

Uczeń:

- wyjaśnia, w jakich okolicznościach Maryja wypowiedziała hymn *Magnificat* (D.5.2);
- omawia rolę Maryi w historii zbawienia;
- charakteryzuje, jak Maryja troszczy się o nas i o Kościół (D.5.4).

UMIĘTNOŚCI

Uczeń:

- dowodzi, że Maryja jest Matką każdego z nas i całego Kościoła;
- korzysta z orędownictwa Maryi w swoich modlitwach.

POSTAWY

Uczeń:

- wyraża radość z orędownictwa Matki Bożej za nami (D.5.c);
- szanuje wizerunki Matki Bożej;
- inicjuje modlitwę za pośrednictwem Matki Bożej (D.5.a).

Metody dydaktyczne:

- praca z tekstem
- śpiew
- analiza ilustracji
- rozmowa kierowana

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna

Pomoce dydaktyczne:

- Pismo Święte: Łk 1, 46-50. 56
- podręcznik, ćwiczenia
- opowiadanie: *Jestem. Pamiętam. Czuwam.*
- obraz Matki Bożej Częstochowskiej
- kanon: *Magnificat anima mea Dominum*
- pieśń: *Matko, która nas znasz*

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

KRYTERIA SUKCESU

Na dzisiejszej lekcji:

- poznasz hymn uwielbienia *Magnificat* wypowiedziany przez Maryję;
- odkryjesz, że Maryja jest nauczycielką modlitwy;
- opowiesz o biblijnym spotkaniu Maryi z Elżbietą;
- rozpoznasz wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej;
- zwrócisz uwagę na trzy słowa modlitwy do Matki Bożej;
- zrozumiesz, że Maryja jest naszą pośredniczką u Boga;
- uświadomisz sobie, że razem z Maryją wielbimy Boga.

1. Lekcję rozpoczynamy od umieszczenia obrazu Matki Bożej w centralnym miejscu, aby był dobrze widoczny dla wszystkich uczniów. Zapalamy świecę, informujemy, że podczas lekcji będziemy rozmawiali o Matce Bożej – Mamie Pana Jezusa.
2. Przedstawiamy „Kryteria sukcesu”.
3. Propozycja modlitwy. Odczytujemy tekst *Magnificat* (fragment zamieszczony w podręczniku). Dzielimy klasę na dwa chóry (np. chłopcy i dziewczynki), które odczytują poszczególne wersety naprzemiennie tak, jak w modlitwie brewiarzowej:

Wtedy rzekła Maryja:

Wielbi dusza moja Pana

i raduje się duch mój w Bogu, moim Zbawcy.

Bo wejrzał na uniżenie Służebnicy swojej.

Oto bowiem błogosławić mnie będą odtąd wszystkie pokolenia,

gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny;

a święte jest Jego imię –

i miłosierdzie Jego z pokoleń na pokolenia

dla tych, co się Go boją

(Łk 1, 46-50).

Można zaśpiewać kanon Taizé: *Magnificat anima mea Dominum* lub pieśń
pt. *Matko, która nas znasz*.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

1. Informujemy uczniów, że modlitwa, którą odmówiliśmy do Matki Bożej, nazywa się *Magnificat*. Na lekcji poznamy okoliczności powstania hymnu *Magnificat* i zrozumiemy treści, które w sobie zawiera. Wyznaczeni uczniowie czytają na głos wprowadzenie i tekst Łk 1, 46-50. 56 z podręcznika.

2. Rozmowa kierowana:

- Kogo odwiedziła Maryja?
- Dlaczego Maryja chciała odwiedzić Elżbietę?
- Czego Elżbieta dowiedziała się podczas wizyty Maryi?
- Dlaczego Maryja nie musiała niczego tłumaczyć Elżbiecie?
- Za co Maryja uwielbia Boga w hymnie *Magnificat*?

3. Zwracamy uwagę uczniów na rysunek w podręczniku przedstawiający Matkę Bożą jako nauczycielkę. Wyznaczony uczeń odczytuje tekst papieża Benedykta XVI.

Rozmowa kierowana:

- Dlaczego Maryja jest przedstawiona jako nauczycielka w szkole?
- Czego uczy nas Maryja?
- Czego nauczyły was wasze mamy?

Konkluzja nauczyciela: Maryja jest naszą Matką i uczy nas, jak wielbić Boga.

4. Odczytujemy lub odsłuchujemy opowiadanie pt. *Jestem. Pamiętam. Czuwam*. *Tato Majki zawiesił nowy obraz z Matką Bożą i zapalił pod nim lampeczkę. W jej świetle widoczne stały się słowa: „Jestem. Pamiętam. Czuwam”. „Czyje to są słowa? – pomyślała Majka – Maryi czy moje? A może Ona chce mnie nauczyć tego, co robi najlepiej?”. Przy wieczornym pacierzu zaczęła powtarzać i zastanawiać się nad każdym z tych trzech słów, a potem je cicho nucić. Wydawało się jej, że Maryja zagląda w jej myśli i serce. Przypomniała sobie księdza Jana. Mówił on o modlitwie tylko trzema słowami: „Proszę. Przepraszam. Dziękuję”, którą należy rozpocząć od ostatniego z nich i która może trwać bardzo długo, zaczynając od końca. Myśląc nad każdym z nich, Majka zaczęła się modlić i zasnęła. „W nocy Matka Boża uczyła mnie modlić się sześcioma słowami – powiedziała rano zaciekawionemu Kajtkowi. – Spróbujemy dziś razem?”.*

Brat Tadeusz Ruciński

Wyjaśniamy ich znaczenie i zastosowanie na podstawie słów Apelu Jasnogórskiego i obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

- Jakimi słowami modliła się Majka do Matki Bożej?
 - Jakiej modlitwy nauczył Majkę ksiądz Jan?
 - Jakimi słowami od tego dnia modlili się Majka i Kajtek?
5. Wykonanie zadania nr 1 w ćwiczeniach – kolorowanie wizerunku Matki Bożej Częstochowskiej.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

1. Nauczyciel, inspirując się słowami papieża Franciszka o *Magnificat*, podsumowuje modlitwę Maryi. Prowadzi narrację: Jest ona przepełniona wdzięcznością Bogu za wszystkie dobra, którymi nas obdarzył. Wdzięczność Maryi płynie z Jej głębokiej wiary w Boże miłosierdzie. Maryja uczy nas, jak z wiarą oddawać Bogu chwałę. Poniższy tekst może posłużyć jako inspiracja: *Modlitwa Maryi jest rewolucyjna – to śpiew dziewczyny pełnej wiary, świadomej swoich ograniczeń, ale ufającej w Boże miłosierdzie. Ta młoda, dzielna kobieta dziękuje Bogu za to, że wejrzał na jej małość, i za dzieło zbawienia, którego dokonał wobec ludu, wobec ubogich i pokornych. Wiara jest sercem całej historii Maryi. Jej kanyk pomaga nam zrozumieć miłosierdzie Pana jako siłę sprawczą historii, zarówno osobistej – każdego z nas, jak i całej ludzkości* (Orędzie papieża Franciszka na ŚDM w Panamie, 27.02.2017).
2. Wykonanie zadania nr 2 w ćwiczeniach. Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że pełna wdzięczności i zaufania postawa Maryi ma również odbicie w traktowaniu naszych bliźnich. Chcemy pocieszać i dawać nadzieję innym.

UTRWALENIE

1. Rozmowa o roli Matki Bożej w naszym życiu:
 - W jaki sposób Maryja modli się do Boga?
 - W czym Maryja jest dla nas wzorem?
 - Jak możemy odwdziaczyć się Matce Bożej za Jej obecność wśród nas?
 - Jaką modlitwę poznaliście dziś podczas lekcji?
 - Czy byliście w sanktuarium, w którym czci się Matkę Bożą?
 - Co oznacza słowo: pielgrzymka?
 - Jakie sanktuarium Matki Bożej znajduje się w waszej okolicy?
 - Jaki obraz Matki Bożej macie w domu?

2. Wykonanie zadania nr 3 w ćwiczeniach z pomocą nauczyciela.
3. Na koniec odmawiamy modlitwę: *Zdrowaś, Maryjo* oraz modlitwę z podręcznika.
4. Przypominamy uczniom punkty z „Kryteriów sukcesu”; zadajemy pytania sprawdzające wiedzę.